

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

AZ „EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR” ÉS A „SÁROSMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET” KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda:
Megyeház.
 Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.
 Kiadóhivatal:
 Az EPERJESI NÉPBANK helyiségeiben, főutcza 2 ik sz. a.

Megjelen: minden vasárnap.
 Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben hához küldve:
 Egy évre 5 frt — kr.
 Félévre 2 „ 50 „
 Negyedévre 1 „ 25 „

Hirdetési díj:
 háromhasabos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

Bélyegdij: minden hirdetésért külön 30 krajczár.
 Nyiltér minden sor 10 kr.

Sárosmegye megmagyarosítása.

II.

Tény, hogy a társadalom kezdte meg a magyarosítási mozgalmat, de az is tény, hogy a kormány, különösen Trefort minisztersége óta, mindenkor számolt ezen mozgalommal.

Megyénknek, illetve Bánó József szélesebb térré kiterjesztett akciójának köszönhetően, hogy a kormány jelenleg nemcsak számol a mozgalommal, hanem avval párhuzamosan eszelecszik is s évről-évre, úgy erkölcsileg, mint anyagilag, jobban és jobban támogatja az egyes közmívelődési és magyarosító egyesületeket.

Büszkék vagyunk arra, hogy megyénkbel terjedt el az országos mozgalom. E mozgalomnak lehet köszönni, hogy jelenleg 30-nál több egyesület működik a magyar állameszmének érdekében.

De midőn azt örömmel beismerjük s annak idején részesei is valánk ama felkészülésnek, melylyel az eszme megyénkben felkaroltatott — éppen ezen eszme érdekében kénytelenek vagyunk egész rideg őszinteséggel kérdeznünk:

Képes-e megyei egyesületünk arra, hogy a czélt: Sárosmegyének megmagyarosítását önmagában keresztülvigye? Képes-e vagy nem?

S erre feleletünk az, hogy — nem képes.

Ötszáz ember (annyi tagja van magyarosító egyesületünknek) összeállhat, hogy egy kört, kaszinót, egyesület alakítson, melynek működési köre egy városra, egy községre, egyszóval egy helyre központosul; de ha ezen ötszáz emberből álló egyesület 400 községre akarja kiterjeszteni működését, akkor oly széles alapon mozog, hogy képtelen annak anyagilag megfelelni.

Álljon bár egyesületünk nem 500, hanem 1500 tagból — és annyiból állhatna — még akkor sem felelhetne meg kifizetett feladatának.

Sárosmegyét megmagyarosítani, még pedig egy emberöltő alatt megmagyarosítani, csak úgy lehetne, ha a magyarosító-egyesület legalább 100 kisdödvővel dolgoznék a magyar állameszme érdekében.

Erre képtelen. Képtelen azért, mert arra nincs elég pénze; mert az ily czélra szükséges nagy összegeket megyénkben évről-évre előteremteni — lehetetlenség.

A mondottakból kitűnik, hogy az egyesület ön-

erejéből nem terjesztheti működését az egész megyére.

De azt mondhatja valaki, hiszen ezt senki sem követelheti és megelégszünk azzal is, ha az egyesület évenként 1—2 óvodát létrehoz.

Tagadhatlan, hogy ez is eredmény; s annál is inkább eredmény, mert hiszen Trefort miniszter maga kinyilatkozta, hogy a kormány kész jövőre minden, társadalmilag felállított óvodát évente segélyezni.

De szabad-e az egyesületnek ily eredménnyel megelégedni? Lesz-e annak ama hatása, hogy a megye megmagyarosodjék?

Mi azt hisszük, hogy nem. Egy óvoda csak egy csepp a sivar homokpusztán. A csepp nem fogja felszívni a homokot, hanem a homok a cseppet.

Egyesületünknek e szerint nem szabad ily kiszerű és eredményre aligha vezető körben mozognia.

Nagyobb feladat vár rá, melyre bátran vállalkozhatik, mert kezdeményezése mellett, ott van nemcsak a nemzet országos véleménye, hanem a kormány buzdító jóakarata.

Lépjünk újra a kezdeményezés küzdterére. Hívjuk fel a rókón felvidéki egyesületeket és megyénknek országos képviselőit, vagy forduljunk magunk, mint kezdeményezők, a kormányhoz és az országgyűléshez, hogy megyénk nemzeti kulturájának emelésére vétessék fel az országos költségvetésbe, egy oly tekintélyes összeg, mely a magas czélhoz méltó és mely képes az eredményért garantirozni.

Megvagyunk róla győződve, hogy ha ezen eszmével fellépünk, országos közhelyesléssel találkozandunk s a társadalom részéről megindított presszióknak a kormányhatalom készségesen engedend.

Vegyük figyelmükbe az itt megpendített eszménket országgyűlési képviselőink is, mert valóban hallhatatlan érdemekre tesz szert, ki nemzetét számban, tehát erkölcsi és fizikai erőben is gyarapítja.

Az itt elmondottak után valaki azt találhatná gondolni, hogy mi magyarosító-egyesületünknek egyáltalán nem tulajdonítunk tontoságot s azt kicsinyelvén, nem is várunk működésétől eredményt.

Nem azt akartuk jelen sorainkkal. Csak annyit mondtunk, hogy az egyesület nem fogja az egész

megyét megmagyarosíthatni; de hogy mint egyesület kisebb körben, helyes irányban és megyei közönségünknek eddig elélt tapasztalt nagyobb támogatása mellett, mit képes tenni, mit tegyen és hogyan tegyen — arról még egy cikkben a jövő számban.

Hedry Bertalan.

A megsértett igazság érdekében.

Tisztelt Szerkesztő Barátom!

Engedd meg, hogy becses lapodban a „Sárosmegyei Közlöny” i. hó 28-ki számának „Különfélék” rovatában „Ki az oka?” kezdetű szenvedély-sugallta elmeszüleményre megjegyzéseimet megtehessem.

A viszonyosság elve úgy hozná magával, hogy ott védekeznek az ember, a hol megtámadtatott. Tegyük most ez egyszer kivételt, mert az idő úgy parancsolja. Egy hosszú hétig várni a válaszszaal mégis csak nagy idő. A nevezett Közlönyben megjelent ominosus sorok által felháborított kedélyek lecsillapítására legjobb a legkedvezőbb s legközelebbi alkalmat megragadni. Ezt akarom én tenni, midőn e soraim szíves közlésére újból barátilag fölkérek.

A „Sárosmegyei Közlöny” jelzett számában az eperjesi kir. kath. főgymnasiumot a legkíméletlenebb módon huzcolja meg a világ előtt, hogy mi oknál fogva, nem lehet tudni. Az mondatik ugyanis ott, hogy az eperjesi gymnasiumból a kassai papnevelő-intézetbe fölvetett ifjak ellen „sok kifogást emelnek az intézeti előjárók, hogy ok az intézet legfegyelmetlenebb, legkihágóbb tagjai”. És hogy ez valóban úgy van, mutatja az a körülmény, hogy fatális véletlenség folytán (!) az idén a nevezett papnevelő-intézetből kizárt növendékek „egytől-egyig az eperjesi gymnasiumnak voltak növendékei.” Mindebből logice következik, hogy e gymnasiumban „a fegyelem mégis laza,” mert habár „a tantestület erkölcsi nívouja magas, mégis eltűri, hogy tanítványai a sebes-kellemesi koresmákat látogassák.”

Ime a vád egy közintézet ellen! És e vád az első pillanatra annál súlyosabbnak látszik, mert egy kath. plébános szerkesztette lapban kerül napfényre egy kath. intézet ellenében, mely évek hosszú során át évenként szolgáltatott ifjakat a kassai semináriumnak a nélkül, hogy valaha pa-

TÁRCZA.

Az elnök úr.

(Kézirat.)

Irta: Kacziány Géza.

Budapest főváros lakóinak egyik legkellemesebb foglalkozása a negyedévenként megejthető huzcolkodás. Kevés dolog van, mely a megalvának induló polgári vért oly fiatal pezsgésbe juttatná, mely a megromlott egészséget oly hamar helyreállítaná, mint egy becsületes huzcolkodás. Először is az alkudozás a hordárokkal, kiknek erre nincs külön díjszabályzatuk, hanem minden negyedév elején nagyuri megvetéssel nézik le a hozzájuk folyamodókat s hosszas alkudozás után kegyeskednek hajlandóságot mutatni a leereszkedésre: aztán jön az elhagyandó lakás házmesterével a kellemes összeütközés, a kiköltözés idejét és mikéntjét illetőleg; természetesen a házmester úr többnyire azon iparkodik, hogy a gorombaságoknak ez alkalomra válogatott szótárából javított és bővített kiadású emlék-mondatokat vessen a távozó régi lakónak gyarló emlékezetébe, ezzel párhuzamosan megkezdődnek a surlódások az új lakot elhagyandó családdal, mely természetesen a mellett harezol, hogy az első három nap alatt még békén hagyassék, a míg a költözés oly igen drága, az új lakó addig állítsa be a butorait valami raktárba s maga menjen vendéglőbe lakni, ami igen jószívű tanács, mert legalább ott kipihenheti magát s ment a kellemetlenségektől, végre aztán jön a tényleges huzcolkodás, mely alatt butor török, tükör pattan, kosár pottyán, szövet szakad, s az egészet bezárja a hordárokkal

való veszekedés fináléja, melyben olykor Mihaszna András viszi a primo violinót. Ah! falusi és vidéki ember nem tudja, mily édes élvezet Budapesten huzcolkodni! Ismerék háziurakat, kik mindig a másik házában laknak s a magukéba sohase költöznek be, csak azért, hogy a gyönyörűségtől és egészséges sport-gyakorlattól magukat valahogy meg ne fosszák.

Őszintém bevallom azon gyarlóságomat, hogy a sportgyakorlatoknak nem vagyok lelkes bámuloja s így költözködni sem szeretek. A budapesti házi urak azonban ismervén az atletika jótékony hatását, folytonos labberemeléssel kényserítik lakóikat arra, hogy legalább a huzcolkodási sportot pártolják: ily módon magam is kénytelen voltam néhányszor tespedésnek indulni véretem egészséges költözködési műveletekkel pezsgésre birni s akaratlanul résztvenni a szokatlan gyönyörűségekben. Különösen azóta jár ez nagyobb élvezettel rám nézve, mióta festői műtermemet berendeztem, a falakat képekkel, rajzokkal, színvázlatokkal teleakgattam, zéget-zéget szobrocskákkal s egyéb műtárgyakkal megtöltöttem, néhány valódi chinai porcellán-vázát s edényt, Pompéjben talált urnát beszereztem, ócska, de valódi perzsaszőnyegét vásároltam, miket egy valódi műterem berendezéséhez mind elengedhetlen kellekélkül szokás tekinteni. Ezóta minden költözködésmár hetekkel előbb gyönyörrel tölt el, mert bő alkalmam van találgatni, hogy mely drága tárgyat mily állapotban fogom viszontlátni az új lakásban s e leendő átváltozásban az újdonság ingere már ekkor idegessé tesz.

Tavaly történt, hogy újból költözni kellett: hiszen a vándormadarak is kétszer költöznek évenként, hát a művész, a madarak pajtása, mért legyen kényelemszeretőbb? Több jóképűnek látszó hordár közbenjöttével árlejtést tartottam áthuzcol-

kodtatásomra s a legtöbbet ígérőnek átengedtem a költözködtetési jogot. Roppanat gondall magam esomagoltam el drága műtárgyaimat s ládába szegezve, átadtam a kézi kocsival és néhány lörejejtóttal megjelenő hordárnak a féltő kincseket, tömérdek utasítással egyetemben. S ezzel magam az új lakásra vonultam előre, hogy a barátságos surlódásokon a régi lakóval mielőbb átessenem s mikorra holnim érkezik, már tiszta legyen a levegő s a lakás.

Miután a régi lakóval a nyájas eszmeesere alatt kétszer ígertem meg, hogy megbotozom, s ő mindannyiszor a járásbíróra hivatkozott, végre azon megállapodásra jutottunk, hogy kihuzcolkodása lakásomból estére kilátásba helyeztetett, ami viszont hordáromat bírta azon elhatározásra, hogy délben megérkezvén első szállítmányommal, azt a kapu alatt a mindenható gondviselésére bízta s maga tőjtaival együtt elvonult a legközelebbi pálinka-esarnokba.

Este aztán derült hangulatban fogtak hozzá a fölszállításhoz. A második emelet lépcsőjének tetjén azonban az erős ingadozás között fölszállított ládák egyikét elejtették, az aztán legurult az emelet aljába, esörömpölve hirdetvén utközben mindenemű törekeny dolgoknak gyászos halálát. Mikor aztán újra felhozták a makacs lédat s én kinyitottam, siralmas látvány tárult előm. Miloi Vénusomnak gyönyörű alabastrom feje letört és darabokra vált. Pompéjiből szerzett hamvedrem hamuvá lón, chinai porcellánjaimból csak a eserepeket szedhettem össze.

Amíg, mint Márius Carthago romjain, búsan tünődtem e láda tartalmán, az egyik töt vigyorogva lépett előm s megelégedetten mutogatta, hogy egy gyönyörű Rembrandt-mázolaton keresztül ment a kefeseprő rúdja s a vásznat éppen az alak szemé-

naszt emeltek volna az eperjesi gymnasium ellen, pedig ezen évek hosszú során át is csak a mostani tanerők fungáltak az intézetben. Csúpnán az údv 1885-dik évben romlottak meg az ifjak a kassai semináriumban!

Furesa vád! Ez ellen kár is védekezni. Hanem a megsértett igazság érdekében mégis ajánlom a rossz pillanatban fogamzott ezikk írójának figyelmébe a következőket:

1. Tudtommal nem igaz, hogy a kassai semináriumból egytől-egyig az eperjesi gymnasiumból kikerült ifjak zárattak volna ki, voltak közöttük más gymnasiumi tanulók is. Egy hírlapírónak mindenkor alapos információkkal kell a közönség elé lépnie.

Másrészt az sem felel meg a valóságnak, hogy az ideai concursuson egy eperjesi gym. tanulót sem vettek volna fel, mert egy hetedik osztályú növendék felvételéről biztos tudomásunk van.

Továbbá nem tudom, milyen felfogásnak kvalifikáljam azt, midőn két-három növendék rakoncátlan viselete miatt — kikre utóvégre is az eperjesi gymnasiumból kikerültek után egy vagy két év múlva mondatik a fegyelmezetlenség vádjá — egy tanítóintézet fegyelmi kezelése fölött hozatik a nyilvánosság előtt csak amugy könnyedén a sújtó ítélet. A pauperes semper habébitis vobiscum elve nem jut eszébe a tisztelt szerkesztőségnek? A felebaráti szeretet ilyenén gyakorlásával nem sokat fog lendíteni a humanizmus érdekében semmiféle hírlap.

2. Ha az eperjesi kir. kath. főgymnasiumból kikerült növendékek erkölcsi érületének fejlesztésére az illető közegek mindenütt oly gondot fognak fordítani, mint a minő fegyelmet a nevezett intézet alkalmaz. biztosítom a cikkíró, s vele együtt mindenkit, hogy az eperjesi gymnasiumból kikerült ifjak ellen soha semmiféle panaszt sem fognak felhozhatni. Mélyebben nem boesátkozom ebbeli intencióm illusztrálásába. De ha a szükség úgy hozza magával, positiv adatokra, coneret példákra támaszkodva, köteletségemnek fogom tartani leplezetlenül megtenni azt, a mit egy közintézet indokolatlanul megtámadott reputációjának érdekében, nekem mint azon intézet egyik szerény munkásának tennem kell még akkor is, si fractus illabatur orbis.

3. Ha valahol bajt veszünk észre, főkötelességünk annak alaposágáról, a minden mendemondát kizáró okforrásokat jóakarattal kifürkészni, s ha a baj nivoltáról ily módon teljes meggyőződést szerztünk, akkor első sorban, mellözve minden szenvedélyt, forduljunk ahoz a hatósághoz, mely felvilágosítást mindenekfelett hivatva van nyújtani s így az orvoslásról is gondoskodni. De ne találjunk mindent azonnal a világ elé, mely ugy is furesán szokta megítélni még a becsületes törekvést is, és épen ez oknál fogva

4. Vezérelje az illetők lépteit jóakarattal, melylyel mindent lehet alkotni, nélküle pedig még a legjobb alkotásokat is tönkre silányítani. Ezt pedig tenniük első és főkötelességük oly organumoknak, melyek a közvélemény irányítására merészelték vállalkozni. Gondolják meg, hogy valakinek jó hírnevében gázolni nagyon könnyű dolog, míg azt visszaállítani bizony szörnyű nehéz.

5. Vegye tekintetbe a tiszt. szerkesztőség azt a körülményt is, hogy a tanárkarok helyzete kivált a mai korban nagyon meg van nehezítve, a mai korban, midőn a szülői ház oly ritkán jár karöltve az iskolával, sőt a tanár tekintélyének lerontására minden alkalmat felhasznál. Sokat tudnék e tekintetben hosszú évi tapasztalataim alapján elmondani. — Majd egyszer talán sorát kerítem.

nél döfte keresztül. Kezdetem érezni, hogy elhagy a birkák erénye, a diéső türelem, midőn végre a földre lehajigált holmik között megpillantom legnagyobbik perzsa-szönyegemet a legsiralmasabb állapotban.

— Mi történt ezzel? — kérdém a hordártól haraggal.

— Hát a kötél kidörzsölte, — válaszolt hidegvérrel a löerejű tótok vezére.

— De hogy jut a kötél ehhez, hisz ez az ágyemű közé volt bekötözve? — kérdém újra.

— Hát kellett valamit a kötél alá tenni, hogy a butort ne karezolja össze, — szölt ismét hordárom, — aztán kihuztam ezt az óeska szönyegét az ágyemű közül, ezért legkisebb kár, mondom.

Tudja maga, hogy ennek az ára 84 frt volt? kiáltam elkéserevedve.

— Hm! — szölt amaz újra — azt tetszik hinni, hogy részeg vagyok s elhiszem, hogy az ilyen óeska rongy annyit ér?

S ezzel tót segédmunkásához fordulva, hirtelen megmagyarázta nekik a vita tárgyát édes anyanyelvünkön. Szvatopluk népe buta choruban röhögött.

— Hallja, — szólottam a hordárhoz, — maga tók-részeg, magával beszélni sem lehet. Maga nekem ötször annyit kárt tett, mint amennyit a tótjaival együtt ér. A kezességi bárczája itt van nálam, lesz gondom rá, hogy egyesülete megfizesse káromat.

— Hát miféle kárról beszél az ur? — kiáltott Szvatoplukék vezére, — annak a szobornak a két karja sohasem volt meg, hogy a feje is letört, az már nem határoz: azért az óeska eszerépt ilyen nagyságos urnak szólni sem érdemes, mázos kanesó többet ért, mint az az óeska eszerép. Ilyen rongyért pedig, a mivel a kötélről védtem meg az ur

De hogy minek mi az oka, azt a t. szerkesztő ur is nagyon sokszor hosszas kutatás után is nagyon bajosan tudná igazán megmondani.

En kérdhetném azt, mi az oka annak, hogy a „Sárosmegyei Közlöny,” mint kath. közeg, hasábjaira olyan furesaságok kerülnek, mint a július 9-ki is. És ez nem az első eset, hogy az eperjesi kir. kath. főgymn. ellenében ily merev álláspontot foglal el.

Különbben az eperjesi kir. kath. főgymnasium, hála istennek, más színben áll az eperjesi és a vidéki közönség, mint a „Sárosmegyei Közlöny” előtt, s e körülmény biztos tudata annál lelkesítőbb a tanárkarra, mert nem egy rozslu sugalmazott lap sajnálatra méltó ferdtésének czafolatásában, hanem a nagy közönség folyton tapasztalt s nagyrabecsült bizalmában találja legnagyobb megnyugvását.

Hogy az üzött koresmázásokról a tanárkarnak is volt tudomása, s hogy e tekintetben a kellő fenytéket minden korbács, bot vagy virgács nélkül is megfelelő eredménnyel tudta és fogja is tudni alkalmazni, bővebb tudomásszerzés czéljából méltóztassék a t. cikkíró urnak az illetőkhöz fordulni. Egyébiránt, bármikor bármilyen tekintetben olyasmit fog tapasztalni a t. cikkíró ur, a mi iskolaelles, sziveskedjék a tanárkar tudására juttatni, mely a visszaéléseket mindenkor igyekezni fog esirájában elfojtani. Csak arra az egyre kérem, ne hírlap utján, mert így többet rontunk, mint építünk.

Többet is el tudnék még mondani, nem védelmünkre, mert erre a fennforgó esetben éppen nincs szükségünk, hanem a megsértett igazság érdekében, az eszanék tisztázására. Most legyen ennyi elég. De még se!

A „Sárosmegyei Közlöny” ugyanazon számának, ugyanazon „Külföldiek” rovatában a t. szerkesztő ur mellőztetéséről beszélt.

Ez érzékenykedő passust kellett volna jelen cikkem elejére állitanom s ezzel tisztára lett volna mosva a szerecsen. Talán hinc illae lacrimae? Kár volna!

A t. szerkesztőség nem tudja azt, hogy az intézet élén új igazgató áll, ki más vidékről kerülve ide, rövid 10 havi ittléte alatt nem ismerkedhetett meg egy a viszonyokkal, még a „Sárosmegyei Közlöny”-nyel sem, hogy minden érdeket utig kielégítsen, kivált mikor az igazgató egész állása a bureaumatizmus sulya alatt görnyed.

Az igen tiszt. szerkesztő ur részéről — a mi más alkalommal nem esik nehezére — egy pár megkereső sor minden kétséget kizárólag megtette volna a maga hatását. Különbben mikorra e sorok napvilágot látnak, remélem, az elküldött programot nem méltóztatik a papirkosárban örök nyugalomra tenni. *)

A tanárkar nevében
Lévay István.

Levelezés.

Ternye, 1885. július 7.

Az „Eperjesi Lapok” f. évi 27-ik számában „Levelezés” czim alatt megjelent közleményre vonatkozólag rövideden a következőkben válaszolok.

A cikkíró által ellenem szört rágalmat ezennel visszautasítom. A kis-szilvai népiskoláról

*) Nem osztjuk mindenben t. barátunk nézetét, különösen a sajtó iránti nézeteit, de mert nem a saját, hanem a megtámadott tanártestület nevében fogott tollat helyet adunk ezikkének minden változtatás nélkül. Szerk.

butorát, a zsidó ötven krajczárt sem adna. Ha már valaki nagyságos ur akar lenni, az vegyen egy tisztességes új szönyegét, olyan nagyot kaphat a kigyó-utezában, 20 frtért, hogy három ekkora kitélik belőle. Ha engem meg tetszik bizni vele, 18 frtért megveszem azt a husz forintra tartott szönyegét s nekem is lesz mellette egy forint hasznom.

A sokféle kellemetlenséget elkerülendő, kijelenttem jeles üzleti szellemmel díeskedhető hordáromnak, hogy kezességi bárczáját visszatartom, s panaszt tesztek ellene egylete elnökségénél. A költözési díjat azonban kifizettem.

— Hát a borralaló? — kérdé a művelet végén a derék hordár.

Ez már kihozott a sodromból.

— Eltakarodjék azonnal szemtelen, még borralalót követel, amiért tönkre tette minden holmit. Lóduljon kifelé!

Szvatopluk nemzetsege újra röhögni kezdett haragomon. Végre egyenkint kitzsigáltam őket a lakásból, miközben az egyik konstátálta, hogy bizonyosan zsidó vagyok, mert annyit óeska rongyot és eserepet szedtem össze, amennyit az ő öreg apja sem látott soha, pedig az drótos tót volt s elég háznál megfordult. Elég eserepet összedrótozott. Végre tiszta lón a lakás, s én nyugodtan kezdtem rendezgetni.

Félóra múlva heves esengetés szölit meg a külső ajtóhoz. Kinyitóm és hordárom döl be rajta, még elázottabb állapotban.

— Mit akar? kiáltam haraggal.

— Csak azt dadogta, hogy ha az elnökséget tetszik keresni, most már nem a pipautzában van, hanem a külsődob uteza 115. sz. alatt. A czédnlámom még a régi lakás van, de onnan már elhordozóskodtunk.

Nagy erőfeszítéssel újra kitzsigáltam az aj-

irt ezikkemet a tanügy iránti szeretetből — nem pedig mint ő mondja, nemtelen bosszúból — tettem közzé. Nekem az egészen mindegy, akár X., akár pedig Y. ott a tanító, csak köteletségének ösmerje nemes hivatását becsületesen teljesíteni. Alaptalan s tiszta hazugság azon állítása, hogy én a népet fizetésének megtagadására felbujtattam volna, mi miatt megyénk tettes alispáni hivatalának rendeltéből nyomozás lett volna elrendelve. Erről tudomásom ninesen s én sehova sem voltam e miatt citálva. — Arról azonban van tudomásom, hogy a kérdéses iskola érdemdús tanítója a 12—15 éves tankötelesek szüleitől tandíjat — daczára annak, hogy oktatásban egész éven át egyszer sem részesültek — jogtalanul követelt. Ezen eljárása következtében az emberek hozzám fordultak tanácsért s én odautasítottam őket, hogy csak a tanításban részesülő tankötelesek után kötelesek tanítójuknak tandíjat fizetni.

Lette erre a tanító részéről panasz téve a szekesői járás szolgabírói hivatalnál s az ügy a nevezett járás szolgabírójánál, a kis-szilvai iskolát fenntartó községek előljárói s iskolaszéki tagjai jelenlétében érdemleges elintézkést nyert s a tanító utasított, hogy az ismétlő tankötelesek után csak akkor húzhat fizetést, ha azok oktatásban részesülnek. — Hát ezen eljárást a cikkíró a nép felbujtogatásának minősíti, azért hogy ujjaire kop-pintottam s a népet a jogtalan fizetéstől megmen-tettem? . . .

Közleményének ötödik bekezdésében szükség-telennek tart, az általam közlöttekre részletenkint felelni. Elhiszem én azt, mert ha szívére teszi a jobbát s megkérdézi a lelkiösmeretét, hogy mit tanított egész éven át — arra csak a következő választ nyerheti: „tétlenül töltöttem el a drága időt a helyett, hogy a gondjaira bizott zsenge nemzedéket valami hasznosra oktattam volna.”

Említi továbbá a vizsga-bizottságot. En legalább a mint a zárvizsga alkalmával a tanterembe léptem, tanítványaim kívül senkit sem találtam ott: a cikkíró látam ugyan, de csak a lakásának szentelt szobában — engem fumigálva — füttyörészni.

Utánam nyomban jött az iskola igazgatója a vizsgát megtartandó s vagy egyegyed óra múlva egynehány asszony és férfi. Ezek legyenek hát a vizsga-bizottság? A zárvizsgához megjelent igazgató, nem mondom, hogy a tanítványokhoz tapintatos kérdéseket nem tett volna. Világosan emlékszem s tán a cikkíró sem felejtette meg el, hogy e kérdésre: „Mely város Magyarország fővárosa?” a tanítványok e rövid feleletet adtak: „Eperjes”. Alkotmánytanból kérdezve: „ki a megye főembere?” azt felelték: „a püspök.” Ez legyen hát földrajzi s alkotmánytani ösmeret? Illetkeletlenül s tapintatlanul nem avatkoztam bele, mert a ki ösmeri az 1871. évi 18. tezikket, az tudni fogja azt is, hogy nekem mint községi előljárónak jogom volt a vizsgán megjelenni. Tapintatlan kérdést tanítványaihoz nem intéztem, mert én ugy tudom, hogy egy 10-es számkörben forgó példát, még pedig összeadási példát, egy II. osztályúknak czimzett növendék megfejtethet — s ő erre képtelen vala. Vagy talán tanítványai másképen tanultak? Nem tehetek róla! A hosszmetékről annyit tudomásuk volt tanítványainak, hogy az a „rőf”. Ugy-e emlékszik még e kérdésre?

Visszautasítom azon vádját, mintha én igazgatója által figyelmeztetve lettem volna tapintatlan kérdésemért. Megengedem azt, hogy tapintatlan volt a kérdés a maga szemében annyiból, ameny-

tón, s kiesuktam. Még oda künn hosszasan monologizált s aztán lebortorkált a lépesőn.

Másnap fölkészültem s elbotorkáltam a külsődob utezába. A jelzett ház egy nyomoruságos földszinti épület, girbe-gurba udvarán egy sereg piszkos ajtó egy végében. A legutolsó a legpiszkosabbban, olvashatatlanságig kopott tábla adja tudtúl a németül értőknek, hogy a „kézi furmányos egyesület elnöksége” itt van. Az az ajtó zárva volt, elkezdtem dörömbölni, — semmi válasz. Végre az ajtón kidugja fejét egy vén ember, ki a kezében levő rozsz cipőről és eszközökről volt itélve, cipő-foltozással foglalkozott, habár rajta veterán egyenruha volt s fején ezüst zsinóros veterán-kalap, kérdezvén:

— Mi tetszik?

— A hordár-elnökséget keresem.

— Az itt van, de már egy hónapja nem jött ide senki.

— Hát akkor az einök ur hol található? — kérdém újra.

— Az elnök ur? A bornyutér sarkán áll, ő az 527. számú kézi furmányos, tetszik tudni, sárga hajtókája van.

— Nagyon köszönöm, ajánlom magamat, őrnagy ur.

A veteránnak hízelt szándékos tudatlanságom, hogy őt őrnagnak czimeztem ezüst galérja után. Roppant nyájasan adta tudtomra, hogy máskor is szivesen szolgál felvilágosításokkal.

Nem egészen negyedórai kellemes gyalogolás után a borjutéren állottam, szanaszét tekintgetve az 527. számú, sárga hajtókás kézi furmányos után, kit szerencsére csakugyan fel is fedezhettem lézengő báméskodásba mélyen elmerülve. Már-Már inteni, vagy füttyenteni akartam neki, midőn eszembe jutott, hogy most hivatalos tekintélyét akarom

nyiben azt tanítványai megfektetni képtelenek valának. Kérdéseim életből merítették s tanítványai ismeretkörét fölül nem mulók voltak. — s ha ismeretkörét fölülmutatták, akkor tanítványai mitsem tudnak.

A zárvizsgát minden körülmény tekintetbe vételével bíráltam meg. Tudom én azt nagyon jól, hogy ha a tanítványok más községben laknak s a tanító hozzá szintén az iskolától 3/4 órányi Tornyai községben tartja rendes lakását és ha rossz időjárás áll be, nem tetszik neki — előadást megtartandó — iskolába átfáradni; ha a tanórákat a mellett szintén nem tartja be s tanítványaink ilyenkor a mindenható gondviselésére bízzuk — akkor minden tekintetben hátramaradunk s tanítványaink vajmi keveset tanulhatnak. Tessék az illetékes hatóságok s pontokra nézve Adámfölde és Kis-Szilva községek eljárásait kihallgattatni. — nines-e igazam?

Záradéku tudatom, hogy a kétféle hivatalom küszöbe nagyon tiszta, s ha metalan tisztátalanságot lát ott, legyen szives azt elseperni. Szünideje van ugyanis.

Várkeői János,
körjegyző.

Soóvárt július hó 9.

Tekintetes szerkesztő úr!

Az „Eperjesi Lapok” folyó évi 27-ik számában egy cikk jelent meg „Sóhiány Soóvárt?” cím alatt. Nem volna érdemes e cikkre felelni, ha abból a közönségnek tendenciózus félrevezetése nem rina ki. Valótlan állítás az, hogy Soóváron sóhiány állott elő. Mert habár igaz, hogy a fűtő s a sófőző katlan javítása miatt kevesebb mennyiségben termeltetett, de azért gondoskodva van arról, hogy a nagy közönség sóval el legyen látva, van a soóvári főbányahivatalnál annyi órlött só, a mennyi csak kell; a sórusokat kivéve, a kiknek fűtő-ellátmányából 40% levonatik, a gazdaközönség és szegényebb osztály a maga szükségletére kap annyi fűtőt ismét, a mennyi csak kell. A „Sóhiányt” olyan szepen leíró cikkekzőnek abban teljes igazsága van, hogy hét hónap alatt egy öt emeletes házat is fel lehet építeni, sőt többet mondunk: hét hónap alatt egy várost lehet építeni, csak pénz és munkaerő legyen hozzá. De abban már ninesen igazsága, hogy a sófőző-katlan pár hét alatt ki lehetett javítani, mert ezen katlannál nem javítás, hanem a mi annál rosszabb és nehezebb, annak alapjából építése vált szükségessé. Ezen munkát pedig csak az ahhoz értő csekély számú sófőző munkás végezheti és végezi.

Ennyit az igazság érdekében s ezzel részünkről a hírlapi teszegetést bezártnak nyilvánítjuk.

(Y.)

Eddig a közlemény. Fenntartjuk az első közlemény írója részére a jogot, hogy e czáfolatra válaszoljon. Részünkről csak örvendeni fogunk, ha e czáfolat válasz nélkül marad. Szerk.

Különfélék.

Főispáni jubileum. Julius 1-én ünnepelte Szmrceányi Dárius, Arvamegye főispánja, hivatalos szolgálatának 50 éves jubileumát Alsó-Kubinban. Vastagh György által festett arcképét is leleplezték. A jubilánst küldöttség hívta meg a csinosan feldi-

igénybe venni, tehát illő lesz, ha az egyenlőség színvonalára szállok le. Eléje járultam tehát, az „elnök ur” azonban látván, hogy feléje igyekezem, előzékenyen szaladt elém és sapkáját levéve, alázatosan kérdé?

— Parancsol valamit, nagyságos ur?

— Nézze kérem, — kezdettem, — nekem önnel, mint a furmányos egyesület elnökével volna dolgom . . .

— Mint elnökkel, — szolt ő sapkáját fölcsapva. — Az más. Hallom.

— Tehát, — folytattam, — tegnap költözködésén, azon tagja az egyesületnek, kinek bázaráját itt felmutathatom, nekem nagy károkat okozott. En tehát panaszt teszek ellene és az egyesülettől kártérítést követelek barátságos uton.

Az „elnök ur” nagy halesont pápaszemet dugott a füle mellé s az átnyújtott bárczát nézegette. Nem telt bele tíz perc sem s már kisütötte, hogy hányadik számról van szó! az igaz, hogy a szám a kis bárcza közepén ökölyi betűkkel volt felírva.

— Ahá, — szolt aztán, — az a Szepe! Hisz egy nagy korhely, — miért tetszett ahhoz fordulni? Mindig iszik s akkor mindent összetör. Különben jó fiu, nem tehet róla, hogy mindig szomjas. De máskor csak engem tessék hívni.

— Jó, jó, — mondottam, — hisz most nem arról van szó, hanem, hogy nekem kártérítést adjanak.

E szavak ismét visszatérték az elnök urat hivatalos állásának magaslatára.

— Na igen, — szolt, feltolva a pápaszemet homlokára. — az egyesület szavatol, a mint itt ki kell nyomtatva lenni azon a czédulán. De hát az a választmánytól függ, ott mint szavat tolnak, sok szavat tolnak, végre aztán megszavatolják, hogy

szített megyeház gyűléstermébe s megjelenésekor lelkes díjzést fogadta. A főispán elfoglalta az elnöki széket, jobbán Császka püspök, balján pedig Jekelfalussy minisztertanácsos, a belügyminiszter küldöttje, foglalt helyet. A főispán rövid köszönő beszéde után Jekelfalussy átnyújtotta az ünneplőnek a Szent-István-rend nagykeresztjét, mint ő felsége kiténtetését, a miniszteri tanácsos egyuttal a belügyminiszter szives üdvözlétének is kifejezést adott, mire a közönség nagy eljenzéssel válaszolt. Ezután ifj. Kubinyi Miklós tartotta az ünnepi beszédet, a mely alatt a lepel lehullott a képről. Délután díszbankett. Este kivilágítás és népművelő volt.

Megeyi alispánunk visszatért szabadságáról s átvette a megye kormányzatát a főjegyzőtől, ki viszont pár heti szabadságra megy.

Villamos kivilágításunk és a vízvezeték ügye készen van a papíron. A tervek elkészültek, már most nines egyéb hátra, mint azon 160 ezer forintot megszerezni, a mibe vízvezeték és villamos vililágítás kerülend.

A czeméthei fürdő igazgató választmánya f. é. július hó 8-án ülést tartott. A tárgyszorozat következő volt 1) fürdő felügyelő megválasztása 2) a pályaszemélyzet megszaporítása. 3) éjjeli órök alkalmazása. Fürdőfelügyelőül: Mérey Aurél és Ridaresik Gábor lett megválasztva. A pályaszemélyzet kérdése egészen eljettett s az éjjeli ór kiszemelésével Ridaresik Gábor lett megbízva.

Fürdővendégek Czeméthén. Kubiny Aurél Eperjes, Kubiny-Zsarnay Emma Eperjes, Kubiny Emma Eperjes, Mucke Emilia Eperjes, Steurer Károly Kassa, Steurer Ida Kassa, özv. Spengler-Paulus Mária Prága, Spengler Anna Prága, Paulus-Lecherer Thekla Eperjes, Paulus Josefina Eperjes, Szinyei Merzse Bertalan Szinye, Langhoffer-Seeman Mária Rozsnyó, Szentandrassy Lajos Eperjes, Szentandrassy-Ghíllány Amália Eperjes, Freidenfeld Irma Kassa, özv. Remédy Theresia Eperjes, Hodobay-Rojkovics Ilka Homrogd, Gránczner-Hegedüs Jeanette Eperjes, Ridaresik Gábor Eperjes, özv. Saarossy-Kapeller Ferenéz Paula Eperjes, Kádas Miklósné Saarossy-Kapeller Paula Eperjes, Glac Lujza Budapest, Glac-Thorna Lujza Budapest, özv. Thorna Lujza Budapest, Schwarz Ilka Budapest, Freudenfeld M. Kassa, Károlyi László Szentimre, Imre Aurél Budapest, Imre Aurélné, Imre Joseta Budapest, Fuhrmann Janka Eperjes, Kohout Lipót Eperjes, Kohout Lipótné, Fuhrmann Gabriella Eperjes, Gömöry Sándor Budapest, özv. Répal-Gabriella Carolina Budapest, Kardos Tivadar Eperjes, Kardos Anna Eperjes, Kádas Miklós Eperjes, Boeskor Oszkár Budapest, állandó vendég 71, átutazó ideiglenes 206. Összesen 277.

Podhorányi Nándor a június 29-én Eperjesen megtartott protestáns bankett alkalmával a következő szép toaszót mondotta: „Uraim! A ki Magyarország és Ausztria történetét az utolsó harmadfél században ismeri; a ki azon harezok természetét tanulmányozta, a melyek érintett korakban hazánkban „pro aris et focis” dühöngtek, — annak meg kell győződve lennie arról: hogy a magyar protestáns ügy, mely ezen harezokban összefort állami történetünkkel, ma már nem esupán felekezeti színezetű, de hogy annak politikai jellege is van. — Auszriának a múltban követett téves irányja, melyben ép azon törzsek életerejét gyöngyíteni, esonkítani törekedett, a melyre — józan felfogás szerint, a minthogy ezt az európai államok fejlődésének irányja ma már minden kétségny felil

emeli, — birodalmának jövőjét fektetnie kellett, — az ez irányban általa elkövetett sérelmek véres összeütközésekre adtak alkalmat, s ezen harezokban láttuk többször azt: hogy ugyanazon védbástyából, a magyar állam függetlenségének s a vallás-szabadságnak eszméje vállvetve védekeztek a közös ellenség ellen! A katolicizmus megteremtette a magyar államot, — a protestantizmus a megteremtett magyar állam függetlenségének es alkotmányos szabadságának Ausztria elleni megvédésében fényes érdemeket, elhervadhatatlan babért szerzett magának! De a protestáns autonómia ügye így a mint azt most megvilágítottam, esak lokális szempontból, t. i. Magyarhon szempontjából van megbíráva. A protestantizmusnak van egy magasabb pedestálja, melyet a világtörténet emelt neki. Ő megtörte a lelkiismeret-szabadságának bilincseit s az emberi jogok egyik legszentebbikét érvényre emelve, Európa népeinek kulturális fejlődésére is élető nagy hatást gyakorolt. Teljesítette történelmi hivatását, befejezte küldetését s a történet bevéste mindazt könyvének érzélapjaiba! Bevégezte — mondám — fennebbi küldetését, mert ma már a vallásháborúk, a lelkiismeret-szabadságáért vívott harezok korszaka lejárt! Ma már vallásért mágyárt nem gyútanak, nem is villog többé a hóhér pallosa, — s a kifejlett katolicizmus, magas keresztényi küldetésének tudatában, emaga teremtené meg a legerélyesebb ellentállást, bizonyos hatalmi túlkapások ellen! A kornak intő szava, az összes kereszténységet együttes, testvéries működésre szólítja a humanizmus, az emberiség érdekében úgy: mint azt a keresztény vallás alapítójának, ezen nagy történelmi alaknak nagy szelleme jelzi! — De különben is uraim! a természetben nines megállapodás, — örökös fejlődés, izgatott változás az, mely jelent nem ismer. Alakok romjain államok emelkednek, s az elpusztult nemzetek enyészetén új népek élete esirázik. A természetnek ezen törvénye nem esupán az anyagi világot tartja hatalmában, de kiterjeszti hatását a szellemi életre is. Eszmék születlenek, eszmék uralkodnak, egy felvilágot keritk hatalmukba, még elvégre vagy az örök mindenség feneketlen mélyébe elsüllyednek, vagy alakot változtatva, más új eszmék alapjául szolgálunk, vagy pedig a Mythos tárgyává lesznek. A természetnek ezen kérelhetetlen törvénye, mely stabilitást nem tűr, kiterjed a vallások alakjára is. Csak az alap marad, az örök eszme, t. i. a hit egy hatalomban, mely a halált túléli, — hit egy Istenbe, mely az össztörzsetnek a szelleme! A többi csak alak, mely változik; s mely alak mereven szegül ellen a kor követelményeinek, azt a kornak haladó kereké kérelhetlenül zúzza össze! — Rómának nagy népe, Hellas nagy műveltsége nem bírta megakadályozni azt, hogy vallásáról a mai kor mythológiát ne irhasson. . . . Itt megakad a szavam, — e fonalon tovább nem szólhatok, bár nagy tér nyílik lelki szemeim előtt; nem szólok, mert senkinek vallásos érzületét sérteni nem akarom, sértenem nem szabad! Csak annyit mondok: esopotorsúljunk testvériesen mindnyájan vallás tekintetében is, haladjunk a korrall, vagy előzzük meg azt, csak ne vitessük magunkat annak uszályában, mert akkor a véletlen veszélyes eshetőségeinek tesztjük ki magunkat! — Es most én is az idealizmus terére lépek s főispán ő méltóságával e tekintetben egy úton járok; s tudatában annak, hogy a mi ma ideálnak látszik; az emberiség szellemi fejlődésének hatalma által idővel testesülhet, azon hitben, hogy az így is lesz, első sorban emelem poharamat az emberiségnek egy vallászástól alatti egyesüléséért! De mert tudom azt, hogy ez

len megváltoztatva, — az más, csak tessék parancsolni velem.

S a büszke elnök urból hirtelen ujra 527. számú alázatos kézi furmányos lett, ki sapkáját levéve kérdé:

— Hány óraker tetszik parancsolni, hogy elmenjek nagyságos ur?

— Jöjjön 4 óraker, — mondottam, — lakásom, Imre utca 6. szám, nevem Balázs Bogumil. Isten megáldja.

— Igenis, nagyságos ur, alázatos szolgálja.

A dolog egy darabig húzódtott aztán, ugy látszott, nem lehet elég választmányi tagot összegyűjteni, kik „szavatolnának”: végre egy reggel nyájasan állit be hozzám ujra az elnök ur.

— Kérem alássan, nagyságos ur, elhoztam a végzésünket abban a bizonyos ügyben, — mondja nagy alázatossággal.

— Adja hát, — szoltam, — érte nyulva.

— Harminez krajezar jár hordásdíjul, — szolt az elnök ur.

Átadtam s átvettam a végzést, mely szabályszerű határrattal így hangzott.

„Folya a módó keresetével a rendes polgári perutra utasittatik. Alá írva valami maeskakaparás: „mint elnök.”

— Ez szép „dolog, — mondottam — s hát mivel indokolják?

— Tetszik tudni, — felelt az elnök ur, — a Szepe nem tehet róla, hogy mindig szomjas. A tisztelt folyamodó maga oka a kárnak, minek hitta a Szepeit

Igaza volt az elnök urnak s még inkább igaza lett akkor, midőn a kézi furmányos egyesület bepörölt a kártérítésért a bagatel bíróság előtt. Védő gyanánt a 794. számú kézi furmányos szerepelt, kiben fölismerem egy silenciumban tett

ma még lehetetlen, — az eszméknek is meglévő érlelődési fázisai, — a közelebb fekvő eszméért, a melynek megvalósítása csak tőlünk függ, írtam poharamat, mondva: Magyarország összes népei és vallásai közt a testvéries egyetértés éljen!

Felhőszakadás. A múlt hét folyamában megyénknek — de különösen a Felső-Tarcsának — ugyancsak bőven jutott ki a viharos esőzésekből. Pénteken oly nagy felhőszakadás volt, hogy a gyurkói erős vasúti köhidat is elseperte. A hid értéke nyolcvanezer forint. Hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt, pusztán a véletlennek köszönhető. A felhő ugyanis éppen a Gyurkó felőli vízválasztó hegygerincz felett szakadt meg, de úgy, hogy a Tarca völgybe csak egy harmadrésze esapott le, míg ellenben a másik kétharmadrész a választó északi oldalára zuhant, hol nagyobb mérvű áradás ellen, a vidék hegyes-dombos voltában leli a legbiztosabb védgátját.

Az eperjesi sörfözde Gombos Alajos lett e napokban a társulat elnökévé választva. Ez alkalommal felkérjük az elnököt, hogy tegyen valamit a fogyasztó közönség érdekében. Mert azt a lörét fogyasztatni, a mit a sörfözde összehabar, közegészségügy elleni attentum. Mi úgy tudjuk, hogy a bérlo kötele volna — ha ezt a közönség kívánja, — bármily más sört is tartani; de ebbeli köteleseget, a közönség számtalan jogos panasza folytán sem teljesítette. A társulatnak, illetve elnökének a hivatása, hogy az általános közóhajnak eleget tegyen.

A bártfai fürdőben megkezdődött a fürdői élet. Negyszázánál több vendége van eddig. Igen élénk az élet úgy a fokút melletti nagy sétányon, mint a gyönyörű fenyveserdőt minden irányban átszelő erdei utakon. Legkedvezőbb kirándulási hely a tavaly telfedezett kénforrás. Az izlést tanúsító új épületek, melyek úgy szép külsőjük, mint kényelmes belső berendezésük által egészen megfelelnek a modern követelményeknek, nagyban diszítik a fürdőt. Jó konyháról és jó szolgálatról is van gondoskodva Albrecht és Molnár éttermeiben, mi által valahára vége vetettett a fürdő legnagyobb és legnehezebben elviselhető bajának — a rossz étkezésnek.

A nagy-sárosi múmalom nem elégszik meg kivívott jó hírrel. Nem stagnál, folyton előre halad. Derék igazgatója Bielek László mindent megragad, a mi a múmalom üzleti érdekeinek emelésére szolgál. Arról értesülünk, hogy a múmalom még ezen év folyamában nagyobbra lesz kiépítve. A jelenlegi helyiség már nem elég nagy arra, hogy a fokozódott és fokozódó igényeknek megfelelhessen. A múmalom egészen újonnan van berendezve, legjobb gépekkel, saját vonattal, telefon-készülékkel és villamos kivilágítással bír. Eddig 160—170 ezer méter-mázsát őrlött, jövőre 20—30 ezer m. mázsával többet fog produkálni, s ennek megfelelőleg a gabonamagtarak is meg lesznek szaporítva.

A löseai tűzkárosultak részére Kis-Szeben város képviselőtestülete 20 frtot szavazott meg s egyuttal gyűjtőívnek kibocsátását is elrendelte.

Tanítóink és a magyar nyelv. Tanítóinknak a magyarnyelvből jártassága oly gyarló, hogy a kulturálisminiszternek ismeretes körrendeletének szigorú keresztülvitele nagy változásokat fog előidézni tantestületünkben. Mult évben csak 12-én vettek részt a sárospataki póttanfolyamban s oly tanító, a ki az eddig tartott 5 póttanfolyam mindenkéft felhasználta volna, egy sínés; míg ellenben azok száma százra megy, kik egyben sem vettek részt. Magyarnyelvi póttanfolyam ezen évben is fog tartatni és pedig július hó 20-tól augusztus

ig. A mostani képesítési törvények óta, Istennek hála, ezentúl a hordársághoz is jogvégtetés és tudori oklevél is szükséges.

A 794. szám így allegált:

— Ad 1. a milói Vénusz fejét illetőleg, melynek karjai ügyis hiányoztak. Felperesnek be kell látnia, hogy azzal, ha az alaknak feje is hiányzik, az beesben csak nyer, mert így még antikább lesz. Ad 2. A Rembrandt-másolatot az átkölsé folytán, ha tulajdonosa kifoltoztatja, most már eredeti gyanánt adhatja el, s így ez is csak tiszta haszon. Ad 3. Az eltörtött Pompéjibeli urna megragasztására kitűnő hideg enyvet lehet kapni, — soha többet az ott nem török. Egy üveg ára 30 krajczár, erre az urnára alig megy rá 2 krajczár árú. Ennyi a kártérítési összeg.

— Ellenben, — folytatá a 794. szám, — felperes „szemtelen”-nek nevezte a kézi furmányos egyesület egyik érdemes tagját, mely beesületért kérem tíz forint bírságban, nem fizethetés esetére — még újabb tíz forint bírságban elmarasztalni.

A tárgyalás vége az lett, hogy a káromra még rá kellett fizetnem. Amint megyünk kifelé a bevégzett tárgyalás után, mellém szegődik az egyesületet némán képviselő elnök úr.

— Nagyságos úr, — szolt — sajnálom a dolgot. Most csak tessék megfizetni a bírságot, de máskor hurczolkodásra ne a Szebit tessék hívni, hanem engem, mert én csak felannyit török mindig össze. Ez 50 perzent nyereség.

tus hó 22-ig Sárospatakon és július hó 11-től augusztus hó 19-én Losoncon. Figyelmeztetjük tanítóinkat, hogy használják fel ezen utolsó alkalmat s ne vegyék tréfára a dolgot, mert a hanyagoknak irgalmatlanul ki fog tétetni a szűrők.

A magyarosító egylet választmánya f. hó 6-án tartotta ülését. Elnök Bánó József előterjesztette, hogy a múlt hó 8-án megtartott közgyűlés alkalmával egyleti pénztárnoknak megválasztott Debrő Mihály csak 100 frt évi fizetés mellett fogadjon el a pénztárnoki állást. A választmány nem rendelkezvén tisztviselők díjazására fordítható összeggel, megbizta az elnököt, hogy keressen egy a központban lakó egyént, 50 frtnyi évi díjazás mellett. Azután tárgyalott azon javaslatot, hogy a magyar nyelv tanítása körül érdeket szerzett tanítók miképen jutalmazandók? A választmány kimondta, hogy 10 tanító 20—20 frttal és 10 iskola legjobb tanulói közül iskolánként 5—5 gyermek 1—1 frttal jutalmazassék. Szóba került erre a tagsági díjaknak tetemes hátraléka. Nem kevesebb mint 700 frttal hátralék van konstátálva. A hátralékosok fel lesznek szólítva — az évi jelentések szétküldése alkalmával — hogy díjakat mielőbb fizessék le. Végre a berzénezei óvodának kiépítendő fészere 85 frt lett kiutalványozva s elnök megbizva, hogy a hely színein győzdjék meg a költségvetés alaposágáról.

Benedikőz község dobra kerül és pedig nem, a hogy azt irtuk adó, hanem az urb. rendezés alkalmával kimutatott maradványföldek váltásghátralék címén. A dolog t. i. így történt: Mária Theresia urbaniumának készítése alkalmával az egyes földesur kedvezni akarván telkesének, nehogy a megyének sok fuvarbért kelljen szolgáltatnia, $\frac{1}{4}$ telek helyett csak $\frac{2}{3}$ -ot iratott be, de azért a telkestől a $\frac{1}{4}$ utáni urbéri tartozást követelt és az 1838-ig négyvölezad urbéres telkesnek tekintett. Az ötvenes években megindított telekkönyvi átalakításkor a tényleges és 48 előtt elismert urbéri mennyiség az illetők telekjegyzőkönyvébe bevettett ugyan; de a bíróság az urbéri tagosítás rendezésekor, nem a 48-ik állapotot, hanem a M. Theresia-féle urbáriumot vette zsinormértékül s leszállította a $\frac{1}{4}$ -ot $\frac{2}{3}$ -ra; de mert a földeket a telkes tényleg bírta a $\frac{2}{3}$ -od meghaladó földrészeket egyszerűen a maradványföldek közé soroztatta. Így történt aztán, hogy némely telkesnek, ugyanannyi a maradványföldet, mint a mennyi a telke. És mert a maradványföldeket magának a telkesnek kell megváltania, a kinstár a váltási összegeket az illető urbéri telkekre betáblázta s így jött, hogy Benedikőzön most mindegy 60 birtoktulajdonos végrehajtás alá került, nem bírván a váltáságot, lefizetni. Az egész dologban az a legszomorúbb, hogy a bírói eljárás meg nem másítható, mert a már egyszer befejezett urbéri perek meg nem újíthatók.

Egészségügyünk a lefolyt félév alatt. A közegészségi állapot a megye területén kedvező volt a lefolyt félév alatt. A betegforgalomnak folytonos magas állása mellett, a halálozások felülmúltak a születéseket. A légzési és emésztési szervek bántalmái voltak az uralkodók és ez természetes, hiszen ninesen sem esatornázásunk, sem vízvezetékünk, sem helyesen szervezett egészségügyi rendszertünk s így nem esodáljuk, hogy csak a hivatalos orvosok által a lefolyt félévben 2853 járó és 1892 fekvő, tehát összesen 4745 egyén gyógykezeltetett. Tüdőlob, hashagymáz, vörheny, kanyaró és ronesoló toroklob az uralkodó bajok. De nem is fognak közegészségügyi viszonyaink addig javulni, míg a város lakossága miasmákkal telt levegővel és vízzel él.

Vicinalis utaink. A kir. építészeti hivatalnak félévi jelentése szerint, a vicinalis utakra vonatkozó hozzájárulási tárgyalások t. i. mennyit hajlandók felajánlani e célra az egyes községek, befejező felben vannak, néhány ut már traszizrotatott s a tényleges utépítés már meg van indítva. Hogy azonban mi történjék azon községekkel, melyek semmi munkával hozzájárulni nem akarnak, az iránt nines eddigelő intézkedés téve. A községek jóakarata hiába apellálunk, így nem fogunk boldogulni. Nem lenne-e célravezető, ha a vicinalis utak a községek általi kiépítések kötelezettsége a megye közönsége által kimondatnék s ezen nagyfontosságú ügy habár a renitens községeknek súlyos áldozatában kerülne is, ily módon keresztülvitnék?

A honvédség őszi gyakorlataira névze a honvédkerületekhez kibocsátott rendelet szerint a tisztek közül beidézendők: a közös hadsereg tartalékából legénységi minőségben az 1883-ik évben áthelyezett azon volt egy évi önkéntesek, kik az 1884-ik év folyamán nevezettek ki hadnagygyá (kivéve azokat, kik az 1884-ik évben beidézve voltak) a honvédséghez közvetlen feladatott egy évi önkéntesekből az 1884. évben kinevezett hadnagyok; az 1884-ik év végével a közös hadsereg tartalékából a honvédség szabadságolt állományába áthelyezett tisztek (a tüzőrségtől és vonatesapatoktól áthelyezett más eljárás alá esnek); az 1883-ik évben idő előtt, kivételesen a közös hadsereg tartalékából a honvédség szabadságolt állományába áthelyezett, de az 1884. évi fegyvergyakorlatokon részt nem vett védköteles tisztek; a honvédséghez közvetlenül felavatott azon szabadságolt állományú tisztek, kik 1884. évben fegyvergyakorlatokra beidézve nem voltak, védkötelezettségüknek eleget

tettek azon szab. állom. tisztek, kik már 3-ik éve fegyvergyakorlaton nem voltak; végre mindazok, kik habár több gyakorlaton már részt vettek, de csapatvezetésben még kevesebb jártasságot mutattak. Minthogy azonban ezen elvek szerint a beidézhető tisztek száma a beidézett legénységéhez képest oly nagy, hogy azoknak megfelelő alkalmazása lehetetlenség, ennek folytán a különleges szolgálatokra rendelvek kívül csak annyi szabadságolt áll. tiszt lesz beidézendő az egyes zászlóaljokhoz, hogy minden alakítandó század, a hadiállományra megállapított számú tiszttel rendelkezék.

Városunk esatornázása lassan ugyan, de folytonosan halad előre. Különösen a mióta Wünsch Róbert ismeretes pesti vállalkozó vette át az ügyet, az eredmény szembeszökő. Eddig az alsó-malomtól kezdve az árokutca egyharmadát kész a esatorna. Ha a város pénzügyi helyzete megengedné 2—3 év alatt ész volna az egész hálózat; de így 10 évig is el fog tartani a kiépítés. Ez idén a Florián utcáig jönnek, mert a f. é. költségvetés nem engedi a további építkezést. A szakosztály szerdán tartott ülésében megbizta a polgármestert, hogy az öszszegnek kölesön utjáni megszerzése iránt tegyen előleges lépéseket. Mi azt hisszük, hogy találkozik oly intézet, mely városunkon segítend. Tudomásunk van róla, hogy Ungvár a pesti hazai takarékpénztártól, pusztán morális garancia mellett, kölcsönt kapott — hasonló célra. Kellő utánjárás mellett talán nekünk is sikerül.

Paraszt regulák július hónapra. Jakab-napi eső elrontja a makkot. Ha a hangyák feljebb építik lakásukat, korai és hosszú tél lesz. Ha békák kurutyfolnak, esőt jelent. Ha Anna napkor a hangyák kiömlenek, erős tél lesz. Hét testvér napján (július 10-én) a milyen az idő hét hétig olyan lesz.

A villám szeszélye Eredeti eset történt mult vasárnap Kis-Szebenben. A villám az Imrich-féle házba ütött. Özvegy Prokopovicsné az ablak mellett ült s midőn a vihar kiütött, kinyitá az ablakot, meg akarván nézni a fergeteget. A villám ép pillanatban, szorosan feje mellett a szobába esapott le, az ablaktól a tükörnek, onnan a fal hosszában, egy-két butordarab megsárgulása után, a földszinti helyiségeken át a pinczébe hatolt. A nő az ijedségtől eltekintve sérületlen maradt.

Iparos tanonez-iskola. K-Szeben meggyőződve az iparos tanoneziskola szükségességéről és üdvös működéséről, örömmel vette tudomásul, hogy a kultuszminiszterium ez iskolára évi 300 frtnyi segélyt utalványozott, de hogy ezen valóban üdvös intézmény további fennállását és fejlődését biztosítsa, a maga részéről 2 $\frac{1}{2}$ -os pótdát szavazott meg. A derék városnak kitűnő érzéke van a közművelődés iránt.

Az élelmesség egy diszpeldánya F. évi június hó 14-én H-né asszonyság Felső-Szalókról látogatásban volt kis-szebeni rokonainál. Már este 9 óra utánra járt az idő, midőn visszatértében Krivány községen keresztül hajtattott. A koresma előtt egy suhanéz kapaszkodott föl a kocszi hátsó részére; a kocsin ülők mi rosztat sem sejtve nem is parancsolták le; csak haza érve vette észre H. urnó, hogy a kézi börönd 50—60 frt értékű ruhával nines meg. A gyanu természetesen a kriványi suhanézra esvén, a lopás a kis-szebeni esendőségénél jelentetett föl. Az eddig elmondottakban mi különös sínés, mert — fájdalom — megyénkben is igen szaporodnak az említetthez hasonló szomorú esetek. De most jön a java! Ennek megtörténte után körülbelül három hét mulva az említetett úrnőhöz beállit egy zsidó, egy darabka beírott papírost tartván szemé elé azzal a kijelentéssel, hogy „tessék ezt aláírni.” Az úrnő megnézvén az írást, megütközve betűzi ki, hogy az egy, részéről kiállított, 15 frtről szóló kötelezvény. Az úrnő először azt gondolja, hogy egy szerencsétlen örülttel beszél, de pár pillanat mulva megtudhatta, hogy ő kelmének az esze igen is helyén van. „Az asszonyságnak — mondja a beesületes ember — három hét előtt elveszett egy böröndje; ha az asszonyság aláírja nekem ezt a esekélységet, megmondom hol keresse a holmiját; különben — — semmit sem tudok! Nevemet nem mondhatom meg, mert ha a kriványi zsványok megtudnák, hogy én árultam el őket, folygyuttanának, megölnének, földnyársálnának s Isten tudja még micsoda szörnyű dolgot követnének el rajtam.” A gseftből, igen okosan, semmi sem lett; de a polgártárs későbbben sarokba szoritva, megmondta nevét, hogy ő t. i. G. J. kriványi koresmáros; s azon ígérlet után, hogy ha az ellopott tárgyak csakugyan megkerülnek, jutalomra számíthat, de minden előleges lekötözés nélkül, már közlékenyebb is lett; egészen részletesen beszélt el a zsványok neveit, az orgazdákat, többi között, hogy a kriványi éjjeli őr (!) is résztvett az osztozkodásban, bizonyosan azért, hogy az általa észrevett zsványokat ne árulja el. Hasábokra terjedő kommentárt lehetne ez eseményhez írni; jelenleg megelőgsem azzal, hogy a felebaráti szeretet s honpolgári beesületesség e ritka (?) példányát e lapok t. olvasóinak mutassam be, s egyszerűs mind azon nézetemnek adjak kifejezést, hogy ezen beesületes, jó szándéku (?) polgártárist hivatalból is üldözni s megbüntetni kellene. (1.)

A tűzrend szervezése, illetve a tűzoltói intézmények országos rendezése érdekében a belügyminiszteriumban egy tűzoltói ügyosztály fog felállitani. Ez ügyosztályt a külföldi hasonló intézmények alapján szervezik oly módon, hogy az

egyreszt az önkéntes tűzoltóságot fogja engedélyezni folszereléssel s költségekkel, másrészt pedig állami tűzoltóságot fog szervezni az ország különböző vidékein. A biztosító társaságok törvényhozási uton fognak köteleztetni arra, hogy tiszta jövedelmük 2 százalékát évenként a tűzoltói ügy rendelkezésére bocsássák, mivel a társaságoknak a tűzoltóság állandóan nagy szolgáltatásokat tesz és még többet fog tenni, ha a tervbe vett alapokon a tűzoltó ügy kibővíttetik. E bevételekből és a kormány hozzájárulásából fedezik a miniszteriumi tűzoltó ügyosztály szervezésének és fentartásának költségeit. E tárgy az augusztus hónapban a fővárosban tartandó tűzoltó kongresszuson is megbeszélés tárgyát fogja képezni s az országgyűlés megnyitása után a belügyminiszterium egy egybehívandó bizottsága fogja megindítani az érdemleges tárgyalásokat, melynek eredményét még a jövő ősze előtt törvényjavaslatban szándékozik a ház elé terjesztetni. Örömmel regisztráljuk a hírt, mely ha megvalósul, jótékony következményeit megvárjuk is fogja érezni.

Az állategészségügy állapotának vizsgálata, s az állategészségügyi rendőri miniszter, Liptay István min. tanácsos vezetése alatt egy állami állatorvosokból álló bizottságot küldött ki, mely megyénként alapos vizsgálat alá veszi az állategészségügy állását s a körülményekhez képest a szükséges intézkedéseket megteszi. E bizottság jelenleg Nyitra megyében működik s mindenütt, hol a vizsgálatokat megkezdte, nagy elismeréssel szólnak e közvetlen eljárás ellenőrzés célzatosáról. Nemsokára megyénkre kerül a sor.

A posta-takarékpénztárak életbeléptetése a közmunka és közlekedési miniszteriumnál úgy látszik megfeneklőben van. Legalább e tárgyban eddigelé semmi publikáció nem történt s félhivatalos lapok sem jelentettek még semmit arra nézve, hogy a népszerű intézmény életbeléptetéséhez szükséges szabályzatok és rendeletek készülnek-e vagy nem? Ezen előkészületeknek ugyanis az a természetük van, hogy meglehetősen egyszerűek, de hónapokkal meg kell előznie a takarékpénztárak életbeléptetését, hogy a jótékony intézet megnyitásának híre a közönség minden rétegében elterjedjen. A postai takarékpénztárak már most október hó előtt nem nyílnak meg, ámbar az első buza eladási időszakban már igen jó szolgálatot tehetnek volna a gazdálkodóknak. Mindenesetre óhajtani kell, hogy a már meghozott és kihirdetett törvény életbeléptetése októberben tud ne halasztassék.

Utezi botrány. Kis-Szebenben történt, hogy ottani S. nevű gimnasia, mert az osztályból kizárattott, boszúból Kr. gymnasiumi tanárt hármas magával először amannak lakásán insultálta és midőn ez a városi kapitányhoz indult, hogy magának elégtételt szerezzen, három nebuló társával az utczán világos nappal megtámadta és tetteleg bántalmazta. Igazán nem lelünk kellő szavakat a botrányokozók megbélyegzésére, de mint-hogy ezen ügy jelenleg a járásbíró elé került, azon reményünknek adunk kifejezést, hogy a példás büntetés nem fog elmaradni.

Gyújtogató. Sebes-Váralja községben m. hó 18-án tűz ütött ki. Vasko György ottani lakos esérében. A gyanu Hajtás Jánosra esett, kit Vasko György mezei kihágás miatt egy ízben feljelentett s minthogy Hajtás János megbírságotlaltott, a feljelentőt több tanu jelenlétében veszélyesen fenyegette. A gyanu azonnal ellene irányult, de bár a tett elkövetését tagadta, mert azon éjjeli hollétét igazolni nem volt képes. Letartóztatták.

Betöréses lopás. Mult hó 21-én Hedriben Kohán Józsefnek pénzéjét feltörték és kifosztották. A lopás gyanuja Vjazankó István német-jakabvágási juhász ellen irányult. Egyik bojtárségéde oda nyilatkozott, hogy V. szokása ellenére június hó 20-án nem a juhkalibában, hanem a juhkosárnál halt. Reggel látta, hogy az erdő felé zsákokat cipel, s midőn visszatért, azon kérdésére, hogy hol járt és mit cipelt, mitsem válaszolt. A gyanusított letartóztatták.

Egy király gondnokság alatt. Lajos bajor királyról szól az ének, a ki pazarlásairól épen olyan ismeretes, mint különcököséről. Számos szeszélye és költséges hajlamai olyan zavart idéztek elő a családi vagyonban, hogy a rendezés egyelőre csaknem lehetetlen. Nem valószínűtlen tehát az a hír, hogy a bajor király családtagjai, akik közül többen a mi uralkodó családukkal is közel rokonságban állnak, több ízben tanácskoztak a fölött, hogyan lehetne a zilált anyagi viszonyokba némi rendet hozni, mielőtt a bajor parlament is beleártaná magát a dologba; ami legközelebb történni fog. Valamennyien egyetértenek abban, hogy döntő lépésnek kell történnie. Hogy miben álljon ez, erre nézve eltérnek a vélemények. A túlzók és hevesebb vérűek detronizálást emlegetnek, de a mérsékelték is gondnokságot követelnek. A német császár mindent elkövet, hogy békés megoldást létesítsen. Valóban kár volna, ha e hírek valószínűnek lennének! Mert Lajos, különösegtől eltekintve, a melyk jórésben túlzott művészi hajlamokban gyökeresnek, valóban nemes, szabadelvű s alttvalói jöletéért buzgó fejedelmnek bizonyult mindenkor.

Hanyag községi képviselők megbírságotlaltása. Döbrököz tolnamegyei község képviselőtestülete azon nagymérvű hanyagság indokából, melyet a képviselőt tagjai a községi képviselőtestület üléseiben való részvételben elmulasztottak, f. évi márcz. 13-án elhatározta, hogy azokat, kik az üle-

seken részt nem vesznek, pénzbírsággal sújtja. Ezen határozatot a n. gy. közönsége azon indokollással semmisítette meg a f. évi 330. sz. a. hozott közgyűlési határozattal, mert az 1871. XVIII. t. cz. 59. §-a szerint a községi közgyűlésen a jelenlevők határoznak, azon esetben pedig, ha a 103. §-ban említett törzsvagyonelidegenítés van napirenden, s a közgyűlési tagok általános többsége nem jelenik meg, már ebből következik, hogy a törzsvagyonelidegenítéshez szavazatukkal hozzájárulni nem hajlandók, mindezeknél fogva a törvény szellemével ellenkező kényszer-eszközök alkalmazásának helye nem lehet.

A vidéki tanítók figyelmébe. A fővárosi tanítók fogadó és kalauzoló bizottsága újra figyelmzetteti a kiállításra fölranduló vidéki kartársakat, hogy ebbeli szándékukat az elnökséggel (Wehner Gyula f. v. igazgató-tanító, I. ker., szarvaster) legalább 8 nappal előbb a lakásért járó napi 40 krajczár beküldése mellett bejelentsek, zavarok és kellemetlenségek kikerülése végett. — A kiállításra szóló 20 kros belépti jegyek is csak az esetben lesznek megszerezhetőek, ha a pénz az illető napok megjelenése mellett előre beküldetik. Féláru mérsékelt színház és furdójegyek a VII. ker. Kazinczy-utcai iskola egyleti szolgálat és a fogadó-bizottság ülésein d. e. 9—10-ig és d. u. 5—7-ig válthatók. Akik nem reflektálnak az olesó lakásokra és inkább magánházaknál óhajtának szállást venni, forduljanak utbaigazítás végett Glasz György fővárosi tanítóhoz, a fogadó bizottság tagjához (VII. esőmőri ut 48. sz.)

Gyermekek párhaja. Nem hiába van manapság az a vigasztalan közöny a költészet iránt, s nem alap nélkül hirdette mintegy diadalmaszkodva a minap egy vezérezikírő, (ki pedig valamikor oly esinos verset írt a fekete és kék szemekről), hogy vége van már — hála istennek! — a pusztáknak, a puszták költészetének, a délibáboknak! Bizony vége van már a költészetnek! A kék és fekete szemek most már az ifjut nem szerelemre gyújtják, hanem telekkönyvi kutatásokra buzdítják. A költők által oly sokszor megénekelt „boldog” gyermekkor pedig egyáltalában nem létezik. Az 5 éves, fiu szidja a dohánymonopoliumot, mert zsebpénzéből nem láthatja el magát elég szívarral. A 10 éves urfi elkártyázza könyveit s asztal alá issza a nevelőjét, ki még egy jobb kor szülötte; a 12 éves „lovag” párhajt viy imádoztja. Igy legközelebb Höchst ausztriai városban egy 12 éves és két 13—13 éves fiu vívott egymással pisztoly-párhajt, melynél egyikük karján meg is sebesült, még pedig elég súlyosan. A bíróság az egyik flut 3, a másik kettőt 5—5 márká pénzbírságra esetleg egy napi fogságra ítélte.

A közigazgatás újabb kireperálására készülnek a belügyminiszteriumban, ahol, mint a „Nemzet” jelenti, most egy törvényjavaslat van készülőben. A javaslat főzélja a közigazgatás terén, mind a megyén, mutatkozott hiányokat pótolni. Mint mi halljuk, — írja a kormánylap, — a törvény egyik fontosabb intézkedése a főispánok állásának szabályozása lesz, a kik — az újabb törvényes intézkedések által teremtett új helyzetükben nem maradhatnak a régi viszonyokba a kormányzathoz, de — állásuk politikai és bizalmi természetét tekintve — nem léphetnek a rendes állami hivatalnokok sorába sem s így azok pragmatikai, nyugalmazási stb. viszonyaitól eltérő szabályozásra tarthatnak számot. Mint halljuk, az új törvényjavaslat ez irányban fog intézkedést tartalmazni a főispánok állására vonatkozólag.

Közzagdagság.

Riunione Adriatica di Sicurtá es. kir. szab. biztosító társaság Triesztben. Junius 25-én tartotta meg Triesztben e társaság Neumann Henrik vezérigazgató ur elnöklete alatt közgyűlést, melyen az 1884. üzletév zárszámadása és az igazgatósági jelentés tárgyalattak. A jelentésben konstatáltatik, hogy a mult évi üzleteredmény nagyon kielégítő volt, s hogy minden a társaság által gyakorolt biztosítási ág hozzájárult a szerencsés eredményhez. Ezek után minden egyes szak világitattott meg köllőleg.

I. Életbiztosítások. Az 1884. év december 31-én érvényben volt biztosítások összege 6.644.869 frt tőke, 54.991 frt járadék a tulélesi, továbbá 25.913.426 frt tőke, és 12.459 frt járadék az elhalálozási biztosításoknál. A nyeresémdij bevétele 1884 évben 1.286.854 frtra ment, ugyanezen osztály tartaléktőkéjének járuléka pedig 303.092 frt tesz ki. A tulélesi és esedékessé vált járadék biztosításokért, a viszontbiztosítások levonása után 203.496 frt, haláleset és esedékessé vált vegyes biztosítások után 408.104 frt fizettetett ki, azonkívül a decz. 31-én függőben volt haláleset és tulélesi biztosításokra, 97.052 frt tartatott vissza. A folyó biztosítások nyeresémdij tartaléka 6.847.101 forintban állapított meg, a melyből 771.050 frt viszontbiztosításokra esik és ennek leszámításával a mult évihez képest 333.309 frt növekedést mutat. A nyeresémdijrészlet biztosítottakra az utóbbi három évi időtartamról 50.551 frt 62 kr esik osztalécul. Az életbiztosítási osztály nyeresémdije 96.616 frt 72 kr összegben az általános zárszámlára vitetett át.

II. Tűzbiztosítások. A nyeresémdij bevételek 5.489.360 frtra mennek és a mult

évihez képest 190.766 frttal emelkedtek. Több évi biztosítások nyeresémdijárcaja 1884. december végével 17.573.815 frtra rug. Tűzkárookért 3.568.648 forint fiztetett ki, mely összegből viszontbiztosításokra 1.797.940 frt esik. Azonkívül fűgő károokra tartalékba helyeztetett 174.844 forint. Viszontbiztosításokra 2.567.187 forint adatott ki. A készpénz díjtartalék 43.208 frttal 1.475.697 frtra emelkedett.

III. Szállítmány biztosítások. A bevett nyeresémdij 166.905 frtra, a viszontbiztosítások 67.442 frtra, a kifizetett károk, a viszontbiztosítások levonásával 47.877 frtra mennek, függő károokért pedig 4712 frt tartatott vissza.

IV. Jégkár biztosítás. A nyeresémdij bevételek 7.135.742 frttal tesznek, a viszontbiztosításokra 469.748 frt kellett, a károk pedig a viszontbiztosítások levonásával 1.392.427 frtra kerültek. A Riunione által fennállása óta minden szakban eszközölt kártalanítások összege kerek 121½ millió frtra rug. Az 1884. évben elért nyeresémdij 631.121 frt 64 krt tesz, ehhez véve a mult évi maradékot 626.159 frt 11 krt kapunk, melyből egyelőre 250.000 frt a jégkár biztosítási üzlet külön tartalékoszájékának emelésére, 127.066 frt 37 krt pedig az árfolyam ingadozási tartalékhoz esatoltatik. Az ezután megmaradó összegből 45.444 frt 83 krt a nyeresémdijrészlet alaphoz esatoltatik és ezen összegnek, valamint az igazgatók és felügyelők osztalékának, végül pedig a társaság hivatalnokai takaréki és segélypénztára részére megállapított összeg levonása után 167.066 frt 95 krt marad osztalécul. Az osztalék részvényenkint 50 frtban állapított meg és július 1-től kezdve fizettetik ki. A tartalékok 1884 évben 798.910 frt 42 krral emelkedtek és jelenleg 8.989.812 frt 80 krt tesznek. Ezek a következő tételekből állanak: Az életbiztosítások nyeresémdijrészlet 6.076.050 frt 58 krt; a tűzbiztosítások nyeresémdijrészlet 1.475.697 frt, a szállítványbiztosítások nyeresémdijrészlet 17.432 frt, a jégkárbiztosítások nyeresémdijrészlet 400.000 frt, tartalék árfolyam ingadozásokra (zárszámla A) 144.283 frt 18 krt, tartalék évfolyam ingadozásokra (zársz. B) 144.283 frt 18 krt, az életbiztosítási osztály különös nyeresémdij tartaléka 15.000 frt nyeresémdijrészlet 582.066 frt és 85 krt. A társulat hivatalnokai takaréki és segélypénztárának vagyona 229.542 frt 50 krt. A választások, melyek az alapszabályok értelmében voltak teljesítendők, azt eredményezték, hogy Lutteroth Herman báró ur az igazgatótanács tagjává és dr. Morpurgo Emil báró ur felügyelővé újból megválasztattak.

Szerkesztői üzenetek.

Munkatársainknak. Felkérjük hű munkatársainkat, hogy beesés közleményeikkel minél sürűben keressenek fel. — *Ch—a urnak Eperjesen.* Midőn közleményét beküldte, e lap szerkesztője a pesti kiállításon volt s így a vers valószínűleg a papirkosárba került. Levelére csak annyit: szivesen látjuk munkatársaink sorában s lapunk készségeen áll rendelkezésére, ha kísérletei beválnának. Tegyen próbát egy számra való tárcacizkkel.

Kis lutri.

Budapesti július 4-én: 54, 12, 37, 88, 26.
Prágai július 8-án: 24, 62, 55, 20, 43.

Felölös szerkesztő: **Hedry Bertalan.**
Kiadó tulajdonos: **Haitsch Lajos.**

Hivatalos rovat.

6052. szám. 1088. sz. 1—1

Hirdetmény.

A nagymáltósági közmunka- és közlekedési m. kir. miniszter ur folyó hó 11-én kelt 42683. 1883. számu rendeletével **vasárnapokon** a kir. postahivataloknál a postaszolgálatot korlátozta, úgy hogy e napokban (délélt vagy délután) a kir. postahivatalok a közönség s más hatóságok és hivatalok számára csak 4 óra hosszágú lesz nyitva.

Az erre vonatkozó hirdetmény minden postahivatalnál nagy betűkkel nyomtatva ki van függesztve s az illető postahivatal számára ebben még vannak a vasárnapi és hétköznap hivatals órák határoza.

Erről a t. közönség azon hozzáadással értesítettik, miszerint a postahivatalok vasárnapokon a meghatározott órákon kívül mindenki számára zárva lesznek.

Kassán, 1885. június 27-én.

Biringer, s. k.

**SZOLYVAI
POLENAI
OLENYAI**
savany, úv zek, valamint
LUHI-ERZSÉBET
gyógyforrás vize, — mindannyian kitűnő üdítő ita-
lok s járványos belegszerte minden nevezetesebb
gyógyszertárakban, fűszerkereskedésekben és vendég-
lőkben is.

NEM HIVATALOS ROVAT.

Regalien Verpachtung.

Am 28. Juli 10 Uhr Vormittags gelangen die gesammten zur Excellenz Stefan Graf Erdödy'schen Herrschaft Gábolto gehörigen Wirtschaftser und Mühlen der Gemeinden Gábolto, Czizgelka, Frieska, Kuro, Pitrova, Alsó-Tvarosza und Eelsó-Tvarosza für die Jahre 1886, 1887, 1888, im Offert- und Licitationswege zur Verpachtung.

Nähere Auskunft bei der Gutsverwaltung in Gábolto.
1085. sz. 3-1

Champagner

Gustav Schmidt in Pressburg

empfehlte seine, aus den besten Weinsorten Ungarns, genau nach französischer Methode erzeugten Champagner:

Grand vin de Champagne	fl. 1.50
Joekey Club	2.-
Magyar pezsgő	2.-
Carte noire	2.60

alleinige Niederlage für Eperjes bei Herrn Carl Linkesch. 1083

Orvosi bizonylatok

„MARGIT“ GYÓGYFORRÁSRÓL.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között, — vegyi alkatrészek szerencsés összetétele, kevés szabad szén-sav, de gazdag, félig kötött szén-sav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásának találtam a légutak és gyomor nyálkahártyájának hurutos bántalmainál. A Seltersi-, Radeini-, Vichy- stb. vizektől különböző csekélyebb szabad szén-sav tartalmánál fogva, s azért a vérzések lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szén-savanyú dúsabb vizek fölött előnnyel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár. Rókus-kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásának bizonyult a légző-, emésztő- és vizezőszervek hurutos bántalmainál, oly annyira, hogy jelenleg rokonalkatú más ásványvíz kórházunkban alig rendeltek. — csekély szabad szén-sav tartalmánál fogva, oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a Seltersi-, Giesshübli-, Gleichenbergi-vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyetemi tanár. Torok-, gége-, légső- és bőrbetegségekben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomorhaj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdő-, gyomor, vizezőszervek hurutos bántalmait, mint a Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübli. Előnye, hogy a betegek élvezettel iszák, s hogy sem bevéve, sem belélegezve, a fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértörődést.

Dr. Kétly Károly egyetemi tanár. Légző-, emésztő- és vizezőszervek hurutos bántalmainál jó eredménnyel alkalmaztam Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübli vizek fölött kisebb szén-sav tartalmánál fogva előnnyel bír.

Dr. Barbás József Rókus kórházi főorvos. Légső-, emésztő- és vizezőszervek hurutos bántalmainál bátran versenyez a külföldi szikéleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyet. tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő- és vizezőszervek hurutos bántalmait tapasztaltam eredmény bizonnyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a Seltersi-, Giesshübli- és Vichy vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánlható a légző- és emésztőszervek kórállapotainál.

Ez idő szerint Európa legelső **Görbersdorf** kus gyógyintézet a „Margit“-forrás gyógy- s leglátogatottabb tüdőbetegek klímájának használatára. — S k oldaltól legkezelebbi eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben a „Margit“-forrás gyógyviz alkalmazása által a légutak hurutos bántalmainál tapasztaltam, hivatalos értem magamat ezer betegek által kedvesen fogyasztott, és jól tűrt gyógy- zot a legsürgősebben ajánlani.

Görbersdorf, 1879. március 18-án. **Dr. Römpler Tódor.**

Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

m. k. udvari ásvány víz
szállítónál Budapesten.

Ugyisint kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

A budapesti magyar jelzálog hitelbank 4% nyeremény-kötvényei a 100 frt

Legközelebbi húzás:

1885. évi szeptember hó 15-én

100,000 frt főnyereménnyel.

Minden nyeremény-jegy, ha az már visszafizetve is volna, vagy ha arra már egy nyere-
mény is esett volna, valamennyi sorsolásnál még tovább játszik úgy, hogy a későbbi
nyeremény-sorsolásoknál egy, sőt több nyereményben is részesülhet.

Kapható az EPERJESI BANKEGYLETNÉL Eperjesen.

Hirdetés.

Eperjesen a főutcán fekvő 257.
számu lakóház és hozzá tartozó istálló,
kocsiszin, szabad kézből

eladó.

Értekezhetni: **Dr. Propper Adolf**
ügyvéd úrnál. 1087 2-1

Nach AMERIKA

am besten und billigsten durch **ARNOLD REIF**,
Wien L. Pestalozziggasse No. 1. ältester Firma
916 dieser Branche. 50-28
Auskunft und Prospeete umsonst.

KANDALOK ÉS
TAKARÉK KONY,
HAKIT LEGMAGYORB
VALASZTEKBAI.

KRAKOI
CSEPEPÁLYHAIT
FA
KÖSZÉN FÜTÉSRE.

LINKESCH SAMUEL
VÁSÚLET
EPERJESEN
AJÁNLJA

פיר פסח
סדר שינער
אלם נייעסטעם
א. 2.80 אונד א. 1.10
פער שטיק.
שטיקער ייפ אפריק
ווייען
ראמענטורמשטראסע
37.

BUDAPEST, KOTZÓ PÁL üllői-út 18. sz.

!!Tessék megtekinteni gépraktáromat!!

nem eselő külsejű fényezett „kiállítási gépek”, hanem
csodásra szánt gépek vannak felállítva.

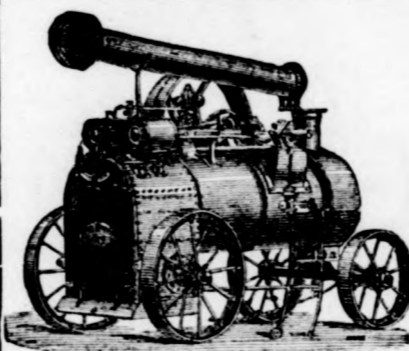
!! Különös figyelemre méltók!!
R. GARRETT & SON R. GARRETT & SON

Compound gőzmozgonyait

40% tüzelőanyag takarítással

Leszállított árak.

kitűnő gőzmozgonyait
könnyen hozzáférhető, kiváló szil-
lárd, tartányok nélkül hajlított
fedetű tüszekrényvel.

10-6

!!Tessék megtekinteni gépraktáromat!!

hol a gyakorlatban legjobbnak elismert gépek kiválasztá-
hatók, megvehetőek és azonnal átvehetőek.

!! Különös figyelemre méltók!!
R. GARRETT & SON JÁRGÁNYCÉPLŐI

világhírű cseplői

szab. 4-szer fordítható acél doh-
sínekkel. Többet és jobban dol-
gozni egy gyártmány sem képes.

Kedvező fizetési feltételek.

tisztító szerkezet és anélkül kap-
csolatban Kotzó-féle szabad.

harangjárgányokkal

stb. stb.